

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svake subote ◆ Godišnja pretplata 50 din ◆ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ◆ Telefon uredništva 30-866 i 26-516, uprave 30-866 ◆ Račun Poštanske štedionice br. 57.686 ◆ Oglasi po ceniku ◆ Rukopisi se ne vraćaju ◆

Beograd, 22 maj 1937
God. VIII ◆ Broj 15

Skupština Saveza SKJ mogla bi se odgoditi i za septembar

Izvestili smo već u prošlom broju našega lista, da je odlukom sednice izvršnog odbora Saveza SKJ od 8. o. m. godišnja skupština Saveza SKJ, koja je imala prvotno da se održi 30. o. m., odložena do posle pokrajinskog sleta u Skoplju te predviđena da se održi, kao i svi sastanci u vezi s ovom skupštinom, dne 16, 17 i 18 jula o. g.

Tim povodom nekoje sokolske župe uputile su Savezu SKJ obrazložene pretpostavke, da je držanje savezne skupštine u mesecu julu neophodno iz mnogih razloga pa stoga predlažu, da kad se već skupština neće održati 30. maja, da se onda ista odloži sve do početka septembra.

Savez SKJ obratio se stoga ovih dana svim župama s upitom, da li žele da se savezna godišnja skupština i savezni skupštinski sastanci održe kako je predviđeno polovinom jula ili pak da se odlože do početka septembra.

Obzirom na veoma veliku zauzetost mnogih župa s brojnim priredbama, koje se ponajviše održavaju u mesecima junu, julu i avgustu, kao i obzirom na mnoge druge razloge koji onemogućuju mnogim delegatima pojedinih župa da u julu učestvuju saveznoj skupštini, vrlo je verovatno da će ista biti odgođena do početka septembra o. g.

Komitet ministara za izradu zakona o upravi fizičkog vaspitanja

Na sednici Ministarskog saveta dne 13. o. m., na predlog ministra za fizičko vaspitanje naroda dr. Josipa Rogića Ministarski savet odredio je komitet ministara za izradu zakona o upravi fizičkog vaspitanja. U ovaj komitet su ušli ministar za fizičko vaspitanje dr. J. Rogić, ministar pravde dr. N. Subotić, ministar prosvete D. Stošović, ministar vojske i mornarice general Marić, ministar socijalne politike i narodnog zdravlja D. Cvetković te ministri bez lisnice dr. Behmen i dr. Krek.

Svečano razvije sokolske zastave koju je darovao i kojoj će kumovati Nj. Vel. Kralj Petar II

izvršice se na sletu Sokolske župe Novo Mesto dne 5 i 6 juna o. g. prigodom proslave 50-godišnjice Sokolskog društva Novo Mesto

Sokolska župa Novo Mesto priprema se na svoje veliko slavlje. Naime dne 5 i 6 juna o. g. župa priređuje, prigodom svečane proslave 50-godišnjice Sokolskog društva Novo Mesto, svoj župski slet.

Ovo slavlje Sokolske župe Novo Mesto dobija svoj naročito veliki značaj time, što će se na ovome sletu prigodom zlatnog jubileja Sokolskog društva Novo Mesto razviti i osvetiti sokolska zastava, koju je blagoizvoleo darovati i kojoj će kumovati Njegovo Veličanstvo Kralj Petar II.

Sokolska međusavezna takmičenja u Prahu

Dne 13. jula o. g. održaće se u Prahu takmičenja vrsta Češkoslovačke obce sokolske, Saveza poljskog Sokolstva i Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije na ovim međusaveznim takmičenjima učestvovaće s jednom vrstom od 6 vežbača.

V pokrajinski slet u Skoplju na Vidovdan o. g.

Rad sletskog odbora i njegovih oteka

Za V pokrajinski slet Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, koji će se održati u Skoplju na Vidovdan o. g., vrše se najužurbanije sve potrebne pripreme.

Pročelnici svih oteka sletskog odbora, uz pomoć svojih saradnika, nastoje da što energičnije svršavaju pripremne poslove za slet. U mnogim radovima dosta se napređovalo. Pošto su projekat stadiona i predračun za izgradnju njegovu već gotovi, te je u vezi s tim bila raspisana licitacija, u najkraćem vremenu otpočeće građenje čim se od bratskog Saveza dobije prvi deo određene za slet sume i budu rešena nekoja formalna pitanja. Hitna pitanja i važni poslovi bili su razlog da je savezni načelnik brat dr. Alfred Pihler posetio sletski odbor koji je zajedno s njim održao važnu konferenciju i doneo potrebne odluke. Savezni načelnik se na licu mesta uverio šta se dosad uradilo za pripremanje sleta. Već je gotov sletski plakat, izrađen u Skoplju u o. boja. Plakat je izradio akademski slikar Petar Bibić. Slika je uspela i plakat potpuno odgovara idejnoj i umetničkoj svrsi.

Zdravstveni otek

Vodeći računa o tome, da sletski dani padaju u tople letnje dane, kada kod nas ovde u Skoplju ima dosta pobojevanja u opšte, a da s druge strane naše Sokolstvo na jugu, kako vežbači tako i članstvo, vrlo često ne raspolaže potrebnom medicinskom i higijenskom kulturom, te se često od mnogih bolesti ne umeju sačuvati, zdravstveni otek radi na jednom opširnijem uputstvu u vidu propisa ili pravilnika, kojega se svi vežbači i članovi imaju bezuslovno pridržavati za vreme putovanja do sletišta i bavljenja u Skoplju, te će se ta uputstva kroz 5-6 dana izdati i preko sletskog lista i objaviti.

Zdravstveni otek preduzeo je korake, s obzirom na teškoće i oskudicu stanbenih i smeštajnih prilika u Skoplju, koje će se bez sumnje za vreme sletskih dana osećati, da se ovome odboru stavi na raspoloženje za goste sa strane novo-podignuti i skoro dovršeni paviljon državne bolnice u Skoplju.

Na traženje zdravstvenog oteka Ministarstvo vojske i mornarice dalo je odobrenje da se za vreme sletskih dana stave na raspoloženje 2-3 automobila radi prenosa obolelih vežbača i članova, kao i radi eventualnih nesrećnih slučajeva, time će sanitetska služba za vreme sletskih dana biti znatno olakšana.

Stanbeni otek

Članovi stanbenog oteka sa svojim pročelnikom bratom Petraškovićem svesrdno su pristupili pripremanju za smeštaj Sokola — gostiju.

Izvršen je popis svih školskih zgrada za zajedničko stanovanje. Zgrade su sa svima prostorijama pregledane i iste svojom higijenskom izgradnjom mogu poslužiti za prijatno odmorište prispele braće. Među ovim zgradama ima i internatskog uređenja pa će na taj način nekoliko stotina Sokola dobiti čistu i lepu postelju.

Kako će na slet stići 15-20.000 Sokola, odbor je u nemogućnosti da svakom bratu i sestri u zajedničkom konakštu spremi jastuk i pokrivač, pa se skreće pažnja braći da te najpotrebnije stvari ponesu. Za prenos prtljaga osigurana su besplatna prevozna sredstva od železničke stanice do stana i obratno.

Da bi prevoz i dolazak do stana bio što brži i lakši, izvršena je podela stanova po reonima. Tako će svaka župa sa svojim društvima i seoskim četama biti smeštena po mogućstvu u jedan reon.

Isto tako stanbeni otek se postarao i za privatno stanovanje po hotelima, svratištima i privatnim kućama. To se postiglo zahvaljujući predusretljivosti građana, te će se moći smestiti svu blagovremeno prijavljenu braću.

Dečji i naraštajski dan na sletu u Skoplju održaće se zajedno 13 juna

Dečji dan nije predviđen u programu V pokrajinskog sleta u Skoplju. On se održava zajedno sa naraštajskim danom 13 juna t. g. Nastup je obavezan za decu mesnih društava iz Skoplja i okoline Skoplja. I gosti se primaju.

Pored objavljenih obaveznih prostih vežbi, deca će nastupiti sa dečjim telovežbenim igrama. Neke su od njih sastavljene od narodnih motiva, koji se igraju uz pratnju lepe i milozvučne melodije.

Otsustvo oficirima, vojnim činovnicima i drugim vojnim službenicima za slet u Skoplju

Rešenjem Đ. Broj 3243 od 20-P. Gospodin Ministar vojske i mornarice odobrio je otsustvo od 24 juna do 3 jula o. g. oficirima, vojnim činovnicima i ostalom osoblju, koji žele da učestvuju na sletu u Skoplju, s tim da se ovo otsustvo ne računa u redovni godišnji odmor.

Sokolstvo u Južnoj Srbiji

Sokolska misao u Južnoj Srbiji, pod turskom vlašću i pred oslobođenje, bila je poznata i do pojave sokolskih društava u pojedinim naprednijim mestima ove pokrajine. S njome su bili upoznati mnogobrojni južnosrbijanski omladinci koji su učili škole u Beogradu, pa su mnogi među njima bili i aktivni članovi sokolskih društava slobodne Srbije. I pored najbolje volje i svojstvene im odlučnosti i rodoljublja, ti južnosrbijanski omladinci nisu mogli, sve do 1908. godine, ništa u-

činiti za razvoj sokolske misli na području porobljene Južne Srbije. Svaka upadljiva i jača manifestacija nacionalnog duha i smera sprečavana je od turskih vlasti kruto i nemilosrdno. Sklanjajući se za crkvu i uz pomoć diplomatskog predstavnništva sprva Rusije a zatim, od 1889. godine, i Srbije, jedino se na prosveti moglo dosta učiniti, pa i to sa puno požrtvovanja, veštine i dovtivanja. Uprkos neverovatnim smetnjama turskih vlasti i tuđinske preprede i potkupljivačke pro-

pagande, nacionalna prosveta je doista živo i uspešno napređovala još od tridesetih, a naročito od pedesetih i šezdesetih godina prošloga veka, pa sa nekoliko prekida sve do oslobođenja 1912. godine. S pojavom srednjih i stručnih škola: prizrenske bogoslovije od 1871. g. i gimnazija u Carigradu, Solunu i Skoplju od 1892-1894, zatim i učiteljske škole u Skoplju, narodna prosveta se znatno podiže i u nacionalnoj borbi i životu počinju se sve veća isticati domaći ljudi sa svim potvrđnim osobinama narodnih poslednika i boraca.

Tek od 1908. godine, od mladoturskog prevrata i objave ustavnog stanja, „Hurijeta“, Sokolstvo je moglo, kao javna narodna organizacija, da se razvija i dođe do svog pravog izražaja. Sami reformisti i turski nacionalisti liberalnih shvatanja, Mladoturci, sa Enver-pašom na čelu, prezali su od pojave nacionalizma i oslobodilačkih težnji kod hrišćanskih naroda u svojoj zemlji, poglavito na Balkanu. Nevolje stare Turske, naročito česte pobune srpskog naroda još od kraja XVI veka, pružile su im bogato iskustvo kojim su se oni umeli da posluže. Stoga su ustavnost i date građanske slobode svodili više na reči i formalna prava nego na stvarnost i istinsku korist po kulturni i politički život otomanskih hrišćanskih naroda.

Pa i pri takvim uslovima, boljim i pogodnijim no što su bili oni pod Abdul-Hamidom i ranije, moglo se, sa potrebnom oprežnošću i ustalaštvom, dosta učiniti za presađivanje Sokolstva na južnosrbijansko tlo. Pojmljivo je da se sokolska misao lakše mogla priviti onde gde je nacionalni i kulturni rad bio bolji i uspešniji, gde je narodna prosveta, kroz škole, već bila učinila svoje. Takav je slučaj bio s Prizrenom, Skopljem, Kumanovom, Prištinom, Mitrovićem i još nekim važnijim središtima. Pojava Sokolstva u većim ili manjim mestima, gde je bilo i našeg življa i naše kulturno-prosvetne akcije, ali gde je tuđinska propaganda bila jaka i dovtivljiva, silno je otežavana. Pošto je gotovo ceo nacionalno-prosvetni život bio vezan za naše škole, naročito srednje, kao glavne osovine kulturnog rada i napretka, to je i organizovanje sokolskih jedinica posle proglašenja „Hurijeta“ zavisilo od sokolske aktivnosti i pregalaštva pojedinih prosvetnih radnika, domaćih ili onih iz drugih srpskih krajeva. Stručni sokolski radnici, kao nastavnici gimnastike u srednjim školama, igrali su presudnu ulogu u počecima našeg Sokolstva u tursko doba. U tom pogledu valja naročito istaći najvršnjeg radnika i organizatora, pokojnog Rajka Karaklajića, nastavnika gimnastike u skopskoj gimnaziji i učiteljskoj školi. Kao da ga sad gledamo pred sobom: srednjeg rasta, zbiven, širokih pleći, krupnih ruku, snažan, brkat, živa pokreta i sugestivna pogleda, bistar i otrešit. S pravom se smatrao dušom našeg ondašnjeg Sokolstva. U oslobodilačkim ratovima i delom je dokazao svoje sokolsko rodoljublje...

Samo je delimično tačno, — i to ukoliko se tiče onih mesta gde nam je tuđinska akcija činila znatne smetnje, — da su prva naša sokolska društva imala manje ili više, zatvoreni karakter. To stoga što suse, sticajem prilika, ograničavala na učenike srednjih ili stručnih škola koje su imale opštežića, internate. Skriveno od oka turskih vlasti i tuđinskih agenata, u tim škol- skim opštežićima, nacionalno-prosvet-

nom i sokolskom akcijom, izgrađivali su se pravi nacionalni karakteri i pregaoci, a posle i sokolski radnici koji su se reću, delom i pregovorom zalagali za ostvarenje narodnog oslobođenja i ujedinjenja. U nekim mestima, kao što su: Prizren, Priština, Skoplje, Kumanovo, Mitrovica i Peć, Soko je još od samog početka zahvatio, pored školske mladeži, i omladinu iz raznih narodnih slojeva.

Kao i u svakoj akciji šireg zamaha i dubljeg etičkog značaja, i u Sokolstvu su na našem tlu počeci bili skromni, ali i valjani. Školskoj omladini, a posle i onoj mnogobrojnoj izvan škole, sokolska misao je brzo i prisko pripajala za srce. Iako vremenski srazmerno kratka istorija našeg Sokolstva u ovome kraju, pre 1912 godine, puna je svetlih strana. Za četiri godine do oslobođenja Sokolstvo se u nacionalnom životu ovoga kraja osetilo kao važan preporodni činilac i predvodnik narodni u borbi za ostvarenje nacionalnih ideala. Omladinsko oduševljenje oslobodilačkom mišlju, Dušanovim carstvom, ujedinjenjem sa Srbijom, i doprinelo je da se prva sokolska organizacija Južne Srbije nazove „Silni“, bez Dušanovog imena koje se nije smelo javno pominjati, a koje se uvek, među omladinom i u narodu, slobodno i s ponosom izgovaralo. Odores u bile slične odorama Dušanovaca u Srbiji, i to više po kroju nego po građi, ali bez kalpaka i perjanica. Nosio se fes. Zato su naši ondašnji Sokoli na sletovima privlačili naročitu pažnju.

U Skoplju, kao važnom prosvetnom središtu našem, ošobito od kraja osamdesetih i početka devedesetih godina, u kome se osećala i akcija konzulata slobodne Srbije, osnovano je prvo sokolsko društvo 1909 godine inicijativom i nastojanjem pokojnog Rajka Karaklajića, već dotad poznatog sokolskog radnika i nastavnika, koji je pre toga predavao u Nišu i bio premešten u Južnu Srbiju. Oko te prve sokolske žiže okupiše se ne samo mnogi prosvetni radnici i školska omladina, nego i veliki broj građana, trgovaca, zanatlija i dr. Članovi tada osnovanog srpskog pevačkog društva „Vardar“, uspešno vođenog od strane horovode i nastavnika Pere Ilića, bili su ujedno i Sokoli-vežbači. Srednjoškolska omladina gimnazije i učiteljske škole, kao glavni deo Sokolskog društva, vežbala je u školskim prostorijama. Dečje vrste vežbale su u osnovnim školama, poglavito u srpskoj školi u zgradi Metoha na Seravi. Vežbama su veoma često prisustvovali i mnogi građani koji su sa velikom radoznalošću pratili novu, sokolsku aktivnost omla-

dine. Otađa je i naša nacionalna i prosvetna misao dobila i svoj jači spoljni izraz, svoju vidnu dinamiku koja se, uostalom, onako čojski i junački ispoljila i ranije, u jednom drugom pokretu — četničkom, od 1904—1912 godine, punom sjajnih momenata pregnuća i pregora. Iako vrlo obazrivo prema turskim vlastima, skopsko Sokolsko društvo je nastojalo da razvije sokolsku aktivnost u svim pravcima, pa je često, na podesnijim mestima gradske periferije, priređivalo i javne časove.

Agilan i odlučan Soko i dobar nastavnik, pokojni Karaklajić iste, 1909 godine, pregnu na posao da organizuje sokolska društva i po drugim mestima Južne Srbije. Tako je te godine osnovano Sokolsko društvo u Kumanovu, koje su sa uspehom vodila dva rodoljubiva učitelja, domorodac Đorđe Božinović i Bosanac Milorad Zakić. Svojom životom i radom obojica su potvrdili predanost Sokolstvu i ideji nacionalnog oslobođenja. Sprva četnik u Tankosićevu odredu, a zatim, na Solunskom bojištu, adutant bataljona, Zakić je 1916 godine poginuo na vratima slobode, na Kajmakčalanu. Zajednički javni čas Kumanovskog i Skopskog društva u Kumanovu na Duhove 1910 godine, o slavi Sv. Trojice, kojom je prilikom Karaklajić vodio glavnu reč, značio je jednu vidnu manifestaciju sokolskog nacionalno-vaspitnog rada i napora. Sad su i širi narodni slojevi osetili draži sokolovanja. Kao što su se u Skoplju pevačko društvo i učenički orkestar nalazili u prisnoj saradnji sa sokolskim društvom, tako se i u Kumanovu nacionalno-kulturni i društveni život sredsređivao u Sokolu, koji je ubrzo stekao i svoju muziku. Poput skopskog, ovo je društvo sve osetnije napredovalo u svim pravcima svoje sokolske radnosti.

(Svršice se).

M. F. Jovanović

Sletska naraštajska značka

Godišnja skupština Sokolske župe Maribor

U nedelju dne 25 pr. m. održana je u maloj dvorani Narodnog doma redovita glavna godišnja skupština Sokolske župe Maribor. Skupštini su učestvovali pored svih članova župske uprave, 73 izaslanika iz 41 društva (od svih 49) i 16 izaslanika iz 15 četa (od svih 47). Uoči skupštine održana je sednica plenuma župske uprave, na kojoj je raspravljen dnevni red skupštine i predloženi za istu.

Skupštini je pretsedavao starešina župe br. dr. Milan Gorišek, koji je prve svoje pozdravne reči posvetio našem ljubljenu starešini Nj. Vel. Kralju Petru II i celom Kraljevskom domu, što je skupština popratila sa burnim trokratnim „Zdravo!“ Sa burnim odobravanjem je bio primljen predlog br. starešine, da skupština brzojavno izrazi svoju nepokolebivu vernost Nj. Vel. Kralju, i da se pošalje brzojavno pozdrav Nj. Kr. Vis. Knezu Namesniku Pavlu. Sa vrlo živim odobravanjem je bio popraćen i pozdrav, što ga je brat starešina uputio prisutnome komandantu mesta, peš. brig. generalu Milutinu Milenkoviću i našoj hrabroj vojsci, kao i pozdrav br. Špicaru, delegatu br. Saveza i starešini bratske Sokolske župe Kranj.

Zatim je skupština odala poštu vrlome Sokolu pokojnom zameniku župskog starešine bratu dr. Vinku Železniku i pokojnom bratu prof. dr. Ljudevitu Pivku, suosnivaču i dugogodišnjem starešini naše župe, čije je i

me jedno od najsvetlijih u istoriji jugoslovenskog Sokolstva, i čija smrt znači nenadoknadiv gubitak. Isto tako je skupština odala poštu pokojnim revizorima župe Janku Grivicu i Josipu Haleru, br. Antonu Koderu, suosnivaču br. Sokolskog društva Mur. Sobota, bivšem starosti Sok. dr. Ormož br. notaru Sevniku, i svoj ostaloj braći i sestrama umrlim u toku prošle godine.

U svojoj uvodnoj reči se je brat starešina pre svega zadržao na prilikama, u kojima je naša župa radila u prošloj godini. Naše je Sokolstvo pokazalo svoju nesalomljivu vitalnost i postiglo zadovoljavajuće uspehe, a naročito u idejnom pogledu. Završujući svoj govor brat starešina naglasio je, da Sokolstvo će i dalje produžiti svoj korisni rad u duhu čiste Tirševe sokolske ideologije i jugoslovenskog narodnog i državnog jedinstva. Nato se je prešlo na ostali dnevni red.

Čitajte

**Sokolski
Glasnik!**

Širite

sokolsku

štampu!

Važnije predloge u župi u prošloj godini bile su: savezne i župske smučarske utakmice na Pohorju, dan pripravljenosti, opšte župske utakmice za članstvo i naraštaj, otvorenje Sok. doma u Slovenjgradu, razviče zastave Sok. društva Središča ob Dravi, kao i sletovi nekih okružja, kojih župa ima 8 (mariborsko, pohorsko, dravinjsko, ptujsko, mursko, prekmurssko, slovenjgorsko i korusko). Župa je učestvovala u vrlo lepom broju i na pokrajinskom sletu i sav. utakmicama u Subotici, kao i na sletu u Šibeniku, a na olimpijadi su učestvovala braća Štukelj, Primožić i Grilc od kojih je prvi osvojio jedinu pobjedu naše države.

U načelničkom izveštaju je do podrobnosti iznesen tehnički rad u župi u prošloj godini,

Preplaćujte se na sokolske listove!

Za unapređenje tehničkog rada održani su, osim okružnih i društvenih, također i opšti župski prednjački tečaj, kao i specijalni tečajevi za sve grane telesnog vaspitanja.

Prosečan broj vežbača u župi je bio: 887 članova, 381 članica, 877 naraštajaca, 585 naraštajki, 1411 muške i 2322 ženske dece. Od specijalnih televježbenih grana najbolje se razvija smučarstvo, koje gaji skoro hiljadu naših pripadnika. Župski konjički otečaj broji 63 člana.

Za 1937 god. bio je primljen sledeći program tehničkog rada: 1) dan pripravljenosti dne 6 maja, na Đurđevdan, što je već i izvršeno; 2) u dane 12 i 13 juna župski slet u Mariboru (sa župskom akademijom i utakmicama članstva i naraštaja), u proslavu 30-godišnjeg jubileja Sokolskog društva Maribor-Matiče; 3) okružni sletovi po svima okružjima, sem slovenjgorskičkog, koje će prirediti propagandni izlet na drž. granicu; 4) tajni pešački izleti po okružjima, obavezni za vežbačko članstvo, naraštaj i članove uprave; 5) međudruštvene utakmice dece; 6) utakmice u odbojci i košarci; 7) plivačke utakmice; 8) smučarske utakmice; 9) 14-dnevni opšti prednjački tečaj i 7-dnevni tečajevi: za proste grane i igre, za plivanje, za smučarske vođe i 14-dnevno taborenje u Bohinju, združeno sa tečajem za plivanje.

Iz prosvetarskog izveštaja vidimo, da prosvetno delo nije bilo posve zadovoljivo, bar prema izveštajima jedinica. Održano je 95 sokolskih idejnih predavanja, 35 iz istorije Sokolstva, 15 tehničkih, 21 zdravstvenih, 12 administrativnih i 26 iz opšte istorije, 17 zemljopisnih, 7 socijalnih, 16 iz nar. gospodarstva, 8 o pravilnoj ishrani, 23 opšta higijenska, 6 o literaturi. 3 predavanja su popraćena sa dispozitivima, a 16 filmom. Također su držani i obližni govori pred vrstama o raznovrsnim aktuelnim temama (2641). Održano je 62 posela, 22 debatan večeri, 153 pozorišne predstave, 56 lutkarskih predstava, 31 kino-predstava, 8 koncerata, 35 zabava, 12 igranki, 28 svečanih proslava, 18 akademija, 37 pešačkih izleta. Jedinice imaju u svojim knjižnicama 1815 stručnih i 9315 zabavnih

i poučnih knjiga. Sve jedinice najdostojnije su proslavile rođendan Nj. Vel. Kralja i prvi decembra, te održale žalosne svečanosti na dan smrti blagopok. Kralja Ujedinitelja.

Župski zdravstveni referent je s ostalom braćom lekarima organizovao lekarsku službu prilikom svih župskih priredaba. Samo nekoliko jedinica imaju organizovane lekarske oteče, inače, skoro sva društva i nekoliko četa, imaju svoje lekare. Po jedinicama je bio veći broj ozleđa ali nijedna sa posledicama; umrlo je 25 pripadnika.

Novčani promet župske blagajne (izdaci i primici) je bio 421,868.78 Din. Vrlo velike teškoće su bile oko ubiranja organizacijskih doprinosa od pojedinih jedinica. Prema statističarevom izveštaju župa je imala na dan 31 decembra 1936 god. 49 društava i 48 četa sa ukupno 14,200 pripadnika, i to 4841 člana, 1820 članica, 1008 naraštajaca, 603 naraštajki, 3083 muške i 2755 ženske dece. U prošloj godini je župska uprava raspustila 2 društva i 5 četa, koje već od samoga početka nisu bile u svojem radu dovoljno aktivne. Broj pripadnika je prema onome u 1935 g. opao. Veliki broj pripadnika bio je brisan radi nevršenja svojih dužnosti, a istupili su, i svi oni, koji nisu bili nikada Sokoli po srcu i čuši već samo iz ličnih interesa. Ali baš otpadanjem ovih, naši redovi su se pročistili i mi smo postali kompaktniji i jači. Opao je donekle i broj omladine.

Školske dece osnovnih škola je u Sokolu oko 19%, čaka građanskih škola 533, a srednjoškola je 565. Sokolskih domova i vlastitih sokolana je u župi 19, a letnjih vežbališta 33. U župi je 21 zastava (od ovih 1 konjičkog otečaja i 4 naraštajske). Ukupni imetak jedinica vredan je 4,555.000.— Din., a dugovi iznose 1,417.000.— Din.

Sve izveštaje skupština je primila jednoglasno, i na predlog revizora također jednoglasno podelila župskoj upravi razrešnicu za njen rad u prošloj godini.

Zatim je uzeo reč savezni delegat br. Špicar, koji je izručio skupštini pozdrave i priznanje od strane bratskog Saveza župi za njen uspešan rad.

Opširno se osvrnuo na opšte prilike u kojima živimo i radimo. U ime skupštine toplo se zahvalio bratu Špicaru starešinu župe brat dr. Gorišek, zamolivši ga da izruči pozdrave i zahvalnost br. Savezu i još posebno br. Ganglu, što je skupština popratila sa živim odobravanjem.

Nato je pročitan radni program S. P.P. župe za sve grane našeg sokolskog rada. Posle kraće diskusije i upotpunjenja, ovaj program je bio usvojen. Između ostalih bili su primljeni i sledeći predlozi: 1) već gore pomenuti program tehničkog rada za 1937; 2) osnivanje pri župi narodno-obrambenog fonda pok. dr. Ljudevita Pivka; 3) da jača društva uzmu pod svoje okrilje po jednu pograničnu jedinicu; 4) da svaka jedinica mora svake godine nabaviti, prema svojoj brojčanoj snazi, od 1—5 svečanih odora; 5) da se pravilnik za društva upotpuni tako, da svaka četa ima u upravi svoga matičnog društva po jednog svog člana sa pravom odlučivanja; 6) da župski organizacijski doprinosi ostanu isti kao i dosada; 7) da tokom 1937 god. stupi u život župska sok. zadruga za štednju; 8) predlog sav. skupštini da se uvede poslovna godina od 1 septembra do 31 avgusta; 9) da se dravinjsko okružje pripoji pohorskom; 10) da se oponomoći župska uprava, da po svojoj uvidavnosti može da podnese nužne predloge ovdogodišnjoj saveznoj skupštini.

Zatim se prešlo na biranje nove župske uprave. Budući je bio samo jedan predlog, aklamacijom su izabrana u upravu sledeća braća i sestre: starešina dr. Milan Gorišek, I. zam. Ljudevit Kranjč, II. zam. dr. Franjo Šalamun, III. Ivan Rojnik; načelnik Slavo Komac, I. zam. Ciril Hočevar, II zam. Davorin Polič, III. zam. Miloš Ledinek; načelnica Stana Makuc, I zam. Mira Živic, II zam. Stana Železnikar, III zam. Živa Petrović; prosvetar dr. Maks Kovačić, tajnik Mihajlo Dojčino- vić, blagajnik Janko Zorko, statističar Friderik Degen, zdravstveni referent dr. Mirko Černić, soc. referent Ferdo Prelog, gospodar Joško Grgić, referent za

S.P.P. Josip Mohorko, disc. ref. dr. Tomo Turato, građevni ref. Maks Končnik; ostali članovi uprave: peš. brig. gen. Milutin Milenković, Franjo Bureš, dr. Slavko Fornazarić, dr. Leo Kac, dr. Rudolf, Kac, Anton Krejči, Ivan Lavrenčić, Rado Lenard, Martin Mastnak, dr. Boris Mihalić, Petar Močnik, Slavko Niševicer, Janko Pirc, Anton Požar, prof. Lojze Struna, Gregor Šašel, Špes Franjo ml., Ferdo Vigele, dr. Bruno Vajksl, Jurica Zadravec i dr. Teodor Zbrizaj. Revizori: Drago Kocmut, Joško Hvalenc, Ivan Tomažić, Josip Bratuš i Franjo Pišek. Casni sud: dr. Tomo Turato, dr. Franjo Lipold, Ivan Zemljčić, dr. Ivan Jančić, dr. Slavko Farnazarić, Franjo Jukart i dr. Boris Mihalić. Zastavonoša Nace Vidmar.

Posle toga je skupština jednoglasno primila predlog jednog skupštinaru, da se župskoj upravi izrazi zahvalnost i priznanje za njen rad.

Pošto je time bio dnevni red skupštine iscrpljen, starešina brat dr. Gorišek zaključio je skupštinu pozvajući svu braću i sestre, da ustraju u svom nesebičnom narodnom radu za dobro Kralja i Otadžbine!

Vežbe članstva Saveza SKJ za slet u Pragu 1938

Glazbena pratnja vežaba s kojima će nastupiti članstvo Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije na svesokolskom sletu u Pragu naredne godine sastavljena je prema zaključku zbora župskih načelnika i načelnica.

Ona braća koja žele sastaviti vežbe uz tu glazbenu pratnju treba da se odmah prijave načelniku Saveza SKJ.

Žiri za ocenu tih vežaba određuje zbor župskih načelnika i načelnica. Svaki sastavljač vežaba dužan je svoj sastav uvežbati s najmanjom potrebnom skupinom članstva i vežbe izvesti pred određenim žirijem. Sve te vežbe žiri će pregledati tokom meseca avgusta ove godine.

Cigarete Sokolske Petrove petoletnice

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije primio je od Uprave državnih monopola akt, kojim se izveštava, da je Upravni odbor Samostalne uprave državnih monopola, u smislu predloga Sokolske župe Mostar, a s kojim se saglasio i Savez SKJ, rešio, da se za vreme Sokolske Petrove petoletnice za sve sokolske priredbe, za koje to zatraži Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije, odnosno njegove podređene ustanove, puste u prodaju prigodne cigarete „Vardar“, „Drina“, „Morava“ i „Zeta“.

Ove će se cigarete prodavati po 20 komada. Na cigarete će umesto redovnog otiska biti otisak Sokola sa znakom petogodišnjeg razdoblja 1936—1941 i natpisom „Sokolska Petrova petoletnica“. Na kutijama, odnosno omo-tima pored redovne štampe biće otisnut prigodni natpis u cirilici i latinici „Sokolska Petrova petoletnica — 1936—1941“.

Za svaku sokolsku priredbu, za koju Savez nađe da bi trebalo ove cigarete pustiti u prodaju, potrebno je najmanje mesec dana pre početka priredbe obavestiti Upravu državnih monopola — Odelenje za prerađu i ujedno naznačiti tačan dan kada priredba počinje kao i koliko će dana trajati, a u svrhu da bi se mogle ove cigarete blagovremeno izraditi i odrediti njihova količina.

Propaganda države na unapređenju telesnog vaspitanja naroda

Ministarstvo fizičkog vaspitanja naroda uvelo je radio-predavanja o telesnom vaspitanju i radio-časove telovežbe

Prvo radio-predavanje održao je ministar dr. Josip Rogić o temi „Sport i država“

Ministarstvo fizičkog vaspitanja naroda sklopilo je nedavno s upravom beogradske radio-stanice aranžman za držanje redovitih radio-predavanja o svim pitanjima sporta i telesnog vaspitanja uopšte kao i jutarnjih časova radiogimnastike. Zadatak ovih radio-predavanja je da se upoznaju širi narodni krugovi s ciljevima i radom Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda.

Kao prvo ovakvo radio-predavanje održao je prošlih dana ministar fizičkog vaspitanja naroda dr. Josip Rogić predavanje o temi „Sport i država“. U svome predavanju — u kome je najpre istakao, da je problem sporta i države bio aktuelan već u davno doba antičke Grčke, te nakon što je govorio o klasičnom grčkom vaspitanju i zatim se ukratko osvrnuo na razvoj telesnog vaspitanja u moderno doba kod velikih naroda a za kojima smo mi u tome pogledu zaostali za skoro sto godina — ministar dr. Rogić rekao je dalje sledeće:

— Sve do osnivanja Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda bili su kod nas telovežba i sport samo stvar privatne inicijative. Telesnim vaspitanjem bavilo se na jednoj strani Sokolstvo, a na drugoj izvestan broj sportskih klubova. Rad tih sportskih klubova u mnogim slučajevima nije ni značio korisnu delatnost u duhu zdravog telesnog vaspitanja. Sportskom pokretu, koji nije imao ni jedinstvenoga vodstva, mogla je zaprečiti i u našoj zemlji opšta opasnost koja postoji i u drugim zemljama i koju je jedan poznati publicista karikirao ovim rečima: „U arenama i igralištima ostaće samo još crnci profesionalci i ostali šareni kolonijalci, dok će njihovi beli gospodari sedeti na tribinama, posmatrati i pljeskati, debatirati i navijati“. Ovakav sport, dabome, telesnom vaspitanju naroda neće koristiti, a ovakvu sportsku orijentaciju, gde se ide samo za senzacijama i rekordima, treba zbaciti. Da se izjasnim konkretno: za državu nije od važnosti snaga jednog ili drugog kluba. Sportski ideal države je na drugoj strani: da broj aktivnih sportista bude što veći, te da pređe u smučare ili plivače, Sokole ili atlete, fudbalere ili planinare i ona publika koja za danas samo posmatra sportske priredbe.

U pogledu sportske ideologije bila su u našem sportu pre osnivanja Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda velika razmimoilaženja. Osim toga broj omladine koji bi učestvovao u Sokolstvu i sportu bio je minimalan, nije prelazio ni 6% našega naroda. Dok su druge države davale sportskom pokretu energičnog potstrek, dok su mu davale pravac u duhu opšte koristi, ni naša država nije mogla ostati u stvarima Sokolstva i sporta nezainterosovana.

Sve više i više ukazivala se potreba da dođe do saradnje između državnog vodstva i sporta, da se sport potpomogne i unapređuje onako kako bi mogao najkorisnije poslužiti regeneraciji našeg naroda i ciljevima državnog vaspitanja.

Osnivanjem Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda naš je sport postao, više ili manje, jedna grana na drvetu državnih vaspitnih ciljeva.

Ciljevi države u vezi sa telesnim vaspitanjem naroda mogu se odrediti ovako:

Jugosloven, koji se danas vaspitava, neka bi postao i izobražen i zdrav, bistar i brz, otporan i istrajan, savršen i lep. Jugosloven budućnosti neka bude sinteza duhovnog i telesnog vaspitanja! U sportu neka nauče naši mladići ceniti svoje zdravlje, sport neka bude posrednik higijene, sport neka bude onaj faktor koji odvodi omladinu iz kafanskog života u prirodu.

Osim toga država očekuje od sporta, da će vaspitavati omladinu u borbene, časne i karakterne ljude, koji će biti sposobni za službu otadžbini u miru i u ratu. A ženskim telesnim vaspitanjem država želi da zaštiti moralne i fizičke osobine žene, i da stvori tip majke, koja će negovati decu i koja će se čitavim svojim bićem žrtvovati prosperitetu porodice.

Govoreći o zadacima koje država namenuje sportu kao nacionalnom pokretu, ne smem da ne spomenem i pitanje narodne odbrane. Imao sam prilike da vidim kako deca rukuju malim puškama, kako 12-godišnji dečaci vrše stražarsku službu, kako disciplinovano i ozbiljno maršuju, kako mladići vrše gađanje i borbe nožem, kako savladavaju kretanje bilo na smučkama, bilo motociklu ili avionu, kako rukuju mitraljezima, telegrafskim aparatima, vrše kirokiranja, kako se čak i devojke vežbaju u predvojničkoj obuci. U Evropi skoro nema više zemlje u kojoj ne postoje različite organizacije, koje gaje telesno vaspitanje u uskoj vezi sa predvojničkom obukom. Time u vezi želim naglasiti staro poznato iskustvo, da su ljudi u sportovima trenirani nesumnjivo upotrebljiviji za odbranu otadžbine nego li oni, koji su nepokretni, spori i slabi. Sa nacionalnog gledišta možemo reći: cenimo smučarstvo i planinarenje, biciklistiku i boks, plivanje i veslanje, atletiku i druge sportove također i zbog toga, što oni znače jednu korisnu vrstu vojne obuke.

Ipak treba priznati, da bi rad državne telovaspitne inicijative bio skroman, ako bi se oslanjao samo na postojeće organizacije, koje su na žalost brojno slabe. Volju i rezultate delatnosti Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda mora osetiti narod kao celina. Mislim na zakon o obaveznom telesnom vaspitanju, koji je donesen u duhu gore pomenutih državnih sportsko-vaspitnih ciljeva. Ja želim da se taj zakon postepeno sprovede, kako bi se sva jugoslovenska muška omladina podvrgla jednom sistemu vaspitanja, kome je cilj zdravlje i moralna snaga. Vaspitni cilj zakona o obaveznom telesnom vaspitanju mogao bi označiti ukratko: Jugosloven budućnosti neka bude sinteza planski vaspitanog čoveka.

Poznavajući prilike u zemlji, ja priznajem, da ima poteškoća oko sprovo-

đenja novog zakona. Mnoge opštine još nemaju potrebna vežbališta, gde bi se obavezno telesno vaspitanje praktično sprovodilo, a nedostaje nam također i dovoljan broj sposobnih instruktora. Ja mislim, da će se sa dovoljnom merom razumevanja i požrtvovanja za zajedničke interese stvoriti i jedno i drugo. Ministarstvo fizičkog vaspitanja počelo je sa tečajevima koji će osposobiti mesečno po 50 do 100 kvalifikovanih nastavnika za praznične tečajeve. Stvoriti vežbališta, to će biti zadatak samih opština. U stranim zemljama postoje zakoni koji obavezuju opštine da moraju graditi velika igrališta, prema broju stanovnika. Ako su mnoge opštine u inostranstvu podvstručile u interesu omladine minimum koji je odredila država, ja se nadam, da ni kod nas neće biti ljudi koji ne bi imali razumevanja za najosnovnije potrebe telesnog i nacionalnog vaspitanja. Obzirom na potrebe sadašnjosti, a i na potrebe budućnosti, smatram za potrebno potsetiti našu sportsku javnost na građevinski zakon iz 1931 god. — Ovaj zakon, vodeći računa o izgrađivanju naših gradova, predviđa osim ostalih uslova modernog urbanizma također i rezervisanje prostora za parkove i bašte, za šumice i što je za nas važno, prostorije za dečja i sportska igrališta, plivačke bažene i stadione. U duhu ovoga zakona opštine su dakle obavezne da rezervišu primerna zemljišta za telesno vaspitanje naroda. U tom pogledu ni u našoj zemlji do sada se nije vodilo dovoljno računa, pa u nekim gradovima nema dovoljno potrebnih prostorija ni za školsko telesno vaspitanje.

Osim javnih vežbališta koja su namenjena najširim slojevima stanovnika, potrebni su nam također i reprezentativni stadioni za održavanje velikih nacionalnih i telesno-kulturnih manifestacija. Prema našem programu pre svega pristupiće se izgradnji velikog i modernog stadiona u Beogradu. To je samo početak kome treba da sledi izgradnja stadiona i u Zagrebu i u Ljubljani, gde je privatna inicijativa pokazala velike rezultate. Moja je želja da izgradimo moderne sportske stadione najpre u našim kulturnim centrima, te da ove gradnje budu tako lepe i savršene da će se i ostali naši gradovi, kao Skoplje, Sarajevo, Subotica, Split i Maribor, oduševiti za sličnu sportsku delatnost.

Ja mislim, i u to sam duboko uveren, da bi nerad i pasivnost na polju državnog telesnog vaspitanja pretstavljali opasnost za našu zemlju. Mi moramo imati razumevanja za telesno vaspitanje, i ne smemo dozvoliti da nam mesto zdrave omladinske rasonode na zelenim igralištima dolazi rasonoda gradskog života. Graditi sportska igrališta i stadione, potpomagati sportske pokrete, raditi na unapređenju telesnog vaspitanja u našoj zemlji, — to znači polagati granitne temelje srećne narodne budućnosti. —

Isključenje iz Saveza SKJ

Izvršni odbor Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije doneo je na svojoj sednici dne 9 maja o. g. zaključak, da se na osnovu § 30 pravilnika o disciplinskom postupku i § 15 tačka 1 pravilnika o sok. društvima, Ivan Pače Franov Mirošević, bivši član Sokolskog društva Vela Luka, isključi iz članstva Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije.

U Beogradu je završen prvi tečaj za nastavnike fizičkog vaspitanja omladine

Zakonom o obaveznom telesnom vaspitanju predviđeno je održavanje niz tečajeva, koji će spremati sposobne ljude za vođenje nastave obaveznog fizičkog vaspitanja, pa je stoga Ministarstvo za fizičko vaspitanje naroda pristupilo organizovanju ovih tečajeva.

Svakog meseca održaće se po jedan ovakav tečaj. Pravo učestvovanja na ovim tečajevima imaće samo oni reflektanti koji budu ispunili uslove predviđene uredbom o izvršenju Zakona o. t. v. U prvo vreme ovi će tečajevi trajati svega po mesec dana. Međutim kako je ovo i suviše malo vreme da bi se prešlo detaljno sve ono gradivo koje je potrebno da zna jedan nastavnik fizičkog vaspitanja, to će se kasnije ovi tečajevi proširiti na pola godine.

Prvi tečaj održan je prošlog meseca. Za ovaj tečaj primali su se slušaoci sa teritorije Beograda, Zemuna, i Pančeva. Bilo je primljeno svega trideset slušalaca, većinom sokolskih prednjaka, koji su već bili donekle upoznali sa nastavom, jer su bili nastavnici prazničnih tečajeva.

Tečaj je bio ureden na čisto internatskoj osnovi. U tu svrhu Ministarstvo za fizičko vaspitanje je, sporazumno sa upravom Sokolskog društva Beograd Matica, uzelo prostorije doma Matice, gde se nastava i održavala. Od vojske je dobijen potreban broj kreveta, a tako isto je u domu uređena i kuhinja.

Na tečaju je vladala savršena disciplina. Upravnik tečaja bio je načelnik Ministarstva g. Milivoje Vuk Ara-

Učesnici prvog tečaja Min. za fizičko vaspitanje s ministrom dr. J. Rogićem

čić, a starešina tečaja g. Vilim Mesner, tehnički referent Ministarstva.

Što se tiče nastave, uglavnom se predaje ono što treba da zna jedan nastavnik za što uspješnije vođenje tečaja, naime praktično vođenje časova, laka atletika, metodika, plivanje, higijena, igre u polju, čitanje karata i poznavanje terena, nastava gađanja, zakon o obaveznom telesnom vaspitanju, poznavanje čoveka i uredjenje vežbališta.

Svako jutro su se održavali praktični časovi, koje je uvek vodio drugi nastavnik. Iz lake atletike se prelazilo na osnovnije gradivo iz trčanja, skakanja i bacanja. Ipak za ovu disciplinu je bilo i suviše malo vremena. Igre u polju morale su se samo teorijski obraditi, jer kratkoća vremena nije dozvoljavala i praktično izvođenje. Sav materijal za nastavu gađanja dobijen je od vojske. Tečajci su morali savladati ceo zakon o obaveznom telesnom vaspitanju, a isto tako da se sasvim upoznaju i sa uredbom o izvršenju istoga i sa svima pravilnicima u vezi s ovim zakonom. Plivanje su tečajci odmah praktično učili. U tu svrhu zakupljen je bio bazen kupatila Krsmanović, gde je nedeljno održavano po dva časa iz plivanja. Ipak i za ovu granu sporta bilo je malo vremena da se sa tečajcima obrade detaljnije vežbe i stilovi plivanja. Nastava iz higijene svodila se u glavnom na higijenu obveznika, prvu pomoć, bojne otrove i najpoznatije bolesti. Celokupna nastava bila je u predavanjima, a pošto nije bilo udžbenika tečajci su morali praviti beleške. Priručnik još nije bio gotov.

Nastavnici su bili tehnički referenti Ministarstva, a za specijalne predmete posebna stručna lica. Načelnik Ministarstva g. Aračić tumačio je uredbu i zakon o obaveznom telesnom vaspitanju, higijenu i vojne predmete predavali su oficiri, sanitetski potpukovnik g. dr. Bogoljub Pilić, kapetan g. Živan Knežević i poručnici g. Berislav Vučićević i g. Živojin Jovanović, poznavanje čoveka brat Branko Polić, laku atletiku i praktično vođenje časova gg. Janko Kavčić, Miroslav Milin i Mirko Sušić, a metodiku i plivanje g. Drago Ulaga.

Tečaj je posetio i ministar za fizičko vaspitanje g. dr. Josip Rogić, u pratnji šefa kabineta g. Baričevića. Tečaj su posetili prilikom svoga boravka u Beogradu i turski novinari, koji su se živo interesovali za organizaciju tečaja kao i za njegov rad.

Na kraju tečaja obavljani su ispiti. Ispitnu komisiju su sačinjavali načelnik g. Aračić, pukovnik g. Masalović, profesor g. Vilim Mesner i nastavnici pojedinih predmeta. Na ovim ispitima konstatovano se, da su tečajci, iako je vreme bilo i suviše kratko, savladali sa uspehom obrađeni materijal. Ispitima je prisustvovao i ministar g. dr. Rogić, koji je došao u pratnji starešine Sokolskog društva Beograd Matica brata dr. M. Glavnića.

Svi oni tečajci koji su sa uspehom položili ispit dobiće od Ministarstva za fizičko vaspitanje naroda naročitu diplomu da su sposobni za vođenje tečaja obveznika fizičkog vaspitanja. Na ovaj način povećao se kadar stručnih nastavnika koji će se svakog meseca povećavati sve više.

Već početkom ovoga meseca počeo je i drugi tečaj; slušaoci ovoga tečaja su iz svih banovinskih sedišta. — B.R.R.

Takmičenja ČOS i Saveza SKJ u klasičnom peteroboju

Između 5 i 10 septembra o. g. održaće se, verovatno u Bratislavi, takmičenja između ČOS i Saveza SKJ u klasičnom peteroboju, naime: u skoku u daljinu, bacanju diska, trčanju na 200 m, bacanju koplja i trčanju na 1500 m.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije učestvovalaće na ovim takmičenjima sa 6 takmičara i 2 zamenika.

Povlastice u vožnji za slet Sokolske župe Beograd

Sokolska župa Beograd izveštava sve bratske župe, društva i čete, da je u vezi svog pretstojećeg sleta u Beogradu, koji će se održati na pravoslavne Du-

bove, 20 i 21 juna o. g., dobila od Generalne direkcije državnih železnica akt pod brojem 41576 od 12-V-1937 god. sledeće sadržine:

„Gospodin Ministar saobraćaja odobrio je povlasticu od 75% normalne vozne cene kako našim članovima Sokola, tako i bugarskim Junacima, koji učestvuju na sletu Sokolske župe Beograd.

Sokoli iz naše zemlje će na osnovu sokolske legitimacije ili objave izdate od svojih župa kupiti u odlasku voznu kartu u polovinu normalne vozne cene i legitimaciju br. K-14. Ovako kupljena karta važiće im za besplatan povratak uz potvrdu priredivačkog odbora o učestvovanju.

Bugarski Junaci će na osnovu legitimacije ili objave svojih župa da putuju na slet u Beograd, odnosno putne isprave (pasoša), kupiti u odlasku voznu kartu sa popustom od 75% normalne vozne cene od Caribroda drž. gr. do Beograda. Na povratku će bugarski Junaci na osnovu potvrde priredivačkog odbora o učestvovanju na sletu kupiti voznu kartu sa popustom od 75% normalne vozne cene od Beograda do Caribroda drž. gr.

Povlastica važi za odlazak od 18 do 20 juna zaključno, a za povratak od 21 do 23 juna 1937 god. zaključno.

Za nesokole koji dolaze na slet važi povlastica od 50% popusta od normalne vozne cene, kako je to odobreno ranijim rešenjem, pod brojem 22889/37, Generalne direkcije državnih železnica.

Sokolska župa Beograd vršiče potvrde učestvovanja samo onima koji budu imali sletski znač i zato je potrebno da se sve jedinice koje žele da učestvuju na ovome sletu prethodno obrate na priredivačku župu.

Slet krčkog okružja u Krku

Dne 30 maja ove godine biće dan kada će se ponovno u našem Krku manifestirati snaga sokolske svesti. Sokolstvo će pokazati da je jako, da shvaća dužnosti koje mu nameću sokolska ideologija i savremene prilike.

U svome 16-godišnjem radu zabeležilo je Sokolsko društvo Krk nekoliko lepih uspeha. Već god. 1922, dakle godinu dana posle osnutka ovoga društva, priređen je veoma uspeli župski slet u Krku. Godine 1931, prigodom 10-godišnjice oslobođenja našega otoka — zapljusnuli su ponovno na naš suri i tvrdi kamen sveži valovi sokolske snage, ljubavi i bratstva. Te je godine iz tog prkosnog i tvrdog „bodulskog“ kamena zalepršao sokolski barjak, kome je kumovao i razvio ga prvi zamenik starešine Saveza SKJ brat E. Gangl.

Nove prilike u Sokolstvu prouzročile su i novo gibanje. Ako se općenito u sokolskim redovima izvršila zdrava selekcija, onda je to napredak.

Teška iskušenja, nezdrave političke prilike, izuzetni položaj naš na toliko spominjanoj „izloženoj tačci“, u stalnom sukobu s neprijateljima Sokolstva, ta iskušenja ojačala su naš sokolski duh. Manje nas imade, ali smo se čvršće povezali, jedinstveni smo, jer je prva bura odnela samo plevu. Sačuvali smo sokolski idealizam, ostali smo da beskompromisno i dalje krčimo put do pobeđe.

Najveću pažnju obratili smo omladini, koja će se kroz vežbaonicu odgojiti u zdravom duhu i popuniti sokolske redove, dižući visoko barjak slobode, pravde i jednakosti.

Dne 30 o. m. održaće se u našem mestu okružni slet. Opet će se sastati bratska sokolska srca, opet će sivi Sokoli prekriliti naš krš. Na tom sletu polagaćemo ispit našega rada, ispoljićemo svoju sokolsku snagu i koristeći se iskustvom pohrlili novim zadacima koje nam nameće stvarnost.

Povedimo 30 maja mirno, složno i veselo bratsko, sokolsko, jugoslovensko kolo!

Program: dne 29 o. m.: akademija u 8:30 sati; dne 30: u 5 sati — budnica; od 10—10:30 sati doček gostiju; u 11 sati povorka; iza povorke pokusne vežbe na sletištu; u 16 sati javna vežba. Navečer ples. — Zdravo!

Lepa proslava 10-godišnjice Sokolskog društva Beli Manastir

Povodom proslave 10-godišnjice belomanastirskog sokolskog društva održana je 15 i 16 o. m. u Belom Manastiru međuokružna akademija i javna vežba belomanastirskog i osječkog okružja, te okružno takmičenje dece iz belomanastirskog okružja. Takmičilo je 30 vrsta muške i ženske dece. U igrama „Izbijanje“ kod muške dece odnela su pobeđu deca iz Belog Manastira, a u igri „Pobednice“ kod ženske dece, deca iz Popovca.

U subotu navečer održana je u domu među okružna akademija, na kojoj je prikazano 13 telovežbenih tačaka. Tri tačke je dalo Sok. društvo Osijek-Matica, dve Sok. društvo Osijek donji grad, jednu Sok. četa Lug i tri Sok. društvo Beli Manastir. Sve tačke bile su vrlo lepe i dobro izvedene, te su oduševile publiku, koja je prisustvovala u velikom broju.

Idućeg dana, u nedelju, održani su pre podne na vežbalištu pokusi za popodnevni javni nastup. U 11 sati krenula je od Sokolskog doma sokolska povorka, u kojoj je učestvovalo preko 500 Sokola i Sokolica. U 11.30 sati održana je u domu svečana sednica. Brat Janković, starešina društva, pozdravio je prisutne, a potom je društveni tajnik, brat Horvat, govorio o historijatu društva od osnutka do danas. Pročitani su pozdravni brzojavi, koje su društvu uputili braća Toma Anđelković iz Beograda i Sveto Krajnović iz Maribora, bivše starešine ovog društva. Zatim su održali vrlo lepe govore brat Milan Bunović, bivši društveni starešina, koji sada boravi u Osijeku, i brat dr. Ivo Jelavić, starešina osječke župe, koji je ujedno zastupao i bratski Savez. Potom je uz pevanje sokolske himne „Hej Sloveni“ sednica zaključena.

Po podne u 16 sati započela je javna vežba. Najpre su na vežbalište nastupile sve kategorije vežbača, te je uz sviranje himne izveden pozdrav državnoj zastavi, koja je podignuta na visoku motku. Zatim je izveden program javne vežbe i to: proste vežbe muške dece (168) od Miloša Roksandića, proste vežbe ženske dece (144) od istog autora, vežbe dugom motkom od Erbera, koje je izveo muški naraštaj (18) iz Belog Manastira, utakmica u igri „Izbijanje“ između muške dece društva Osijek-Matica i društva Beli Manastir, u kojoj je pobedila belomanastirska vrsta, proste vežbe muškog i ženskog naraštaja (114) od dr. Borivoja i Slavke Vučkovića, vežbe na spravama, proste vežbe članova sokolskih četa (18) od Franje Žica, proste vežbe članica (24) od Angeline Gopurenko, proste vežbe članova (78) od Feodora Gopurenka i „Narej“ od Murnika, koji su izveli članovi (16) društva Osijek-Matica.

Ceo program izveden je dobro, na potpuno zadovoljstvo mnogobrojne publike.

Naši pokojnici

† Brat Živojin Starčević

Na dan 30 pr. m. preminuo je u bolnici na Dedinju u Beogradu naš mladi i vredni prednjak brat Živojin Starčević.

Brat Živojin Starčević se rodio 11 oktobra 1904 godine u Batajnici. Stupio je kao naraštajac u redove Sokolskog društva Zemun, docnije je prešao u članove, a kao vredan i agiln član primljen je u prednjački zbor. Godine 1927 bio je prvi među osnivačima Sokolskog društva u Batajnici i njegov prvi načelnik, u kome je svojstvu ostao sve do kraja svoga života. Prilikom pobeđe župe na okružja ulazi u okružno načelništvo i tehnički odbor župe, gde isto tako ostaje sve do poslednjega daha. Vredan, istrajan i čvrst učestvuje uvek među prvima i kao vođa svoga društva na svim okružnim, župskim, pokrajinskim i svesokolskim sletovima. Kao takmičar zauzimao je često dobra mesta.

Koliko je bio cenjen i omiljen među svima Sokolima, prijateljima i drugovima, dokaz je brojno učestvovanje na njegovom pogrebu i dirljivi oproštaji.

Njegovi Sokoli su ga nosili na rukama od Sokolskog doma sve do groblja. Pored tužne rodbine, velikog broja meštana, željezničkog činovništva i svih sokolskih pripadnika iz Batajnice, učestvovali su u pogrebu i Sokoli iz Starih Banovaca, Zemuna i nekoliko Sokolskih četa Stare Pazove i Zemuna. U oči proslave desetogodišnjice od svoga osnivanja, Sokolsko društvo Batajnica je teško pogodoeno gubitkom svoga načelnika i jedinog spremnog tehničara.

Brat Žika je sahranjen o trošku društva.

Dragom bratu neka je miran pokoj i večan pomen među Sokolima!

Brat Miloško

† Brat kap. Andro Benić

Preminuo je brat Andro kap. Benić, sin pitomog i romantičnog Cavtata, jedan od one stare garde nacionalnih ljudi i čeličnog značaja i neumorni i poštovani narodni radnik, koji će ostati živ primer budućim pokolenjima kako treba raditi za svoj narod.

Kap. Andro Benić koji je započeo svoju pomorsku karijeru kao kadet na starim dubrovačkim jedrenjacima, a nastavio kao komandant na dubrovačkim parobrodima po odlasku u Afriku, radi svoje vrsne sprema, dobije položaj pilota kod društva Sueskog kanala. Kada je buknuo svetski rat, brat Benić odriče se austro-ugarskog podanstva, te kao dobrovoljac odlazi u Solun i stavlja se na raspoloženje srpskoj komandi. Poznavajući njegovu nesebičnu ljubav, retku revnost i uzornu ustrajnost po poverena mu je komanda jednog i jedinog srpskog ratnog broda — torpilera „Srbija“. Po svršetku rata ponovo se vraća na svoju dužnost pilota Sueskog kanala, gde ostaje do 1931 god. kad je penzionisan.

Ostatak života proveo je u svom dragom Dubrovniku dok ga nije pokosila neumitna smrt 4 o. m.

Pokojnom bratu Andri Beniću neka je večna slava!

Sokolska radio-predavanja radio-stanica Beograd-Zagreb-Ljubljana

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 27 V predaje brat dr. Ivan Vasić (Novo Mesto) o temi: „Pogled v proteklost ob proslavi zlatoga jubileja“ (iz Ljubljane, večernje);

dne 6 VI predaje brat Sava Đukić (Kragujevac) o temi: „Peti župski slet i prvi župski prosvetni slet Sokolske župe Kragujevac“ (popodnevno);

dne 10 VI predaje brat Miloško Jeltimijades (Beograd) o temi: „Sokolski slet župe Beograd“ (večernje);

dne 20 VI predaje brat Cemerikić Milan (Skoplje) o temi: „Saobraćajne veze Južne Srbije“ (popodnevno);

dne 24 VI predaje brat Mirko Jovanović (Skoplje) o temi: „Sokolstvo Južne Srbije“ (večernje);

dne 4 VII predaje brat dr. Aleksa Jelačić o temi: „Socijalno ispitivanje Južne Srbije“ (popodnevno);

dne 8 VII predaje brat Petar Mitropan o temi: „Istorija štampe u Južnoj Srbiji“ (večernje);

dne 18 VII predaje brat Slobodan Jovanović (Skoplje) o temi: „Istorija pozorišta u Južnoj Srbiji“ (popodnevno);

dne 22 VII predaje brat Aleksa Jovanović (Skoplje) o temi: „Četnički pokret u Južnoj Srbiji i njegov značaj za naše oslobođenje“ (večernje);

dne 29 VII predaje brat dr. Đorđe Mono Zisi o temi: „Srednjovekovni u metnički spomenici Južne Srbije“ (večernje);

dne 1 VIII predaje brat dr. France Mesensel (Skoplje) o temi „Okolina Skoplja“ (popodnevno);

dne 12 VII predaje brat dr. Miodrag Grbić (Beograd) o temi: „Iskopine Južne Srbije“ (večernje).

Večernja sokolska radio-predavanja održavaju se od 19.30 do 19.50, a popodnevna od 16.45 do 17 časova.